

vso opozicijo v Avstriji, kakor volitev vseh drugih federalistov, in da bi se Slovenci s to volitvijo najbolj počastili, kakor bi največa sramota za nas bila, ako bi Hohenwart padel. Potem se bo pač lahko sodilo, kako zreli smo mi Slovenci za politično življenje! Tisti pa, ki oponirajo tej kandidaturi zaradi tega, ker jo priporočata Bleiweis in Costa, ti so politični in duševni otroci, katerim ni za blagor Avstrije, niti za blagor svojega naroda, temveč edino le za svojeglavnost in — samoradost!

10. Obrekovalni „Narod“ je skoval tudi laž, da je dr. Jan. Bleiweis duševno od mene odvisen! Da se slovenski časnik ne sramuje, za naš narod na vsako stran najbolj zasluženega moža tako nesramno in lažljivo žaliti, to je karakteristično znamenje za „Narod“ in njegove pisatelje. Se ve da, da te laži tudi „Narod“ sam ne verjame. Al njemu gré le za škandal in za zasramovanje tistih mož, ki ne stopijo v njegov tabor. Kako bi bilo tudi mogoče, da bi mož, ki je prvi in skor sam začel delati za duševno zapuščeni naš narod in je svoja načela dosledno in nepremakljivo kakor skala skoro polstoletja zagovarjal in izpeljaval, — mož, ki je vzajemnost Slovencev sklical na dan, — da bi tak mož samemu sebi nezvest postal in po obilih svojih skušnjah v duševno sužnost kakega družega stopil! Kdo vam bo to verjel? Z največim spoštovanjem gledam jaz gori do dr. Bleiweisa, z največim prepričanjem poslušam njegove besede, ter se srečnega čislam, da v najnovejših vprašanjih političnih in družih sva enacega mišljenja. Njemu in meni pa je le predobro znano, zakaj „Narodova“ klika tako rada pisari o oni „odvisnosti“ dr. Bleiweisa; zato se silno motite, ako mislite, da dosežete kedaj neumni svoj namen.

Pri tej priliki konečno še par besed.

Srce mora boleti vsacega rodoljuba, ako vidi, kakošen je stan slovenskega naroda v tem važnem trenutku. Namesti da bi složni delali za sijajno zmago pri prvih neposrednih volitvah, rušimo vse, kar se je zidalo pod vodstvom Bleiweisovim skoz več desetletij. Na razvalinah narodne edinosti še le se bodo tožili tisti, ki so nesrečnega razpora krivi: tisti, ki so prvi enostranski volilni shod sklicali, in prvi svoje enostranske kandidate stavili. Le narod naš bode žalibog! trpel žalostne nasledke takega dejanja. Med tem, ko Čehi popolno složni — državoppravna stranka s „starimi“ in „mladimi“ Čehi — svoje kandidate postavljajo, — ko Hrvatim le v slogi dosežejo pogodbo z Magjari — smo mi Slovenci (najmanjši slavjanski rod) razdeljeni — Bog zna — v koliko strank na korist in veselje protivnikom svojim, ki bodo sad tega razpora uživali, in že zdaj radostni trdijo, da „Narod“ od konca do kraja vse to očita na pr. meni, kar je poprej „Tagbl.“ zoper mene pisal („Tagblatt“ od 11. oktobra 1873.).

Bolj, kakor puhlih fraz „svobode“ in „omike“ treba nam je složnosti, edinosti v hudi borbi sedanjega časa!

Z veseljem sem delal in delam za svoj narod, rad pa tudi prepustim težavno bojišče vsakemu drugemu, ako mene narod naš več ne potrebuje.

Svojega prepričanja pa ne bom nikdar in po nobeni ceni predrugačil, in zmirom zvest ostal našemu geslu, ki je resnično cel program:

Vse za vero, dom, cesarja!

V Ljubljani 13. oktobra 1873.

Dr. E. H. Costa.

Naši dopisi.

V Gorici 12. okt. — Jaz nočem biti prerok, ali drugi prerokujejo, da — kar se tiče volitve v slovenskih kmečkih občinah 15. t. m. — bodo se glasovi brž ko ne tako raztresli, da ne bo imel nobeden „naših“ 3 kandidatov večine, ter da bo treba v drugo voliti. — Pred meseci je bilo brati v „Novicah“, da se je meseca maja v tukajšnjem deželnem šolskem svetu obravnaval nek učben načrt za goriško vadnico, vsled katerega bi se imela že v nižih razredih vpeljati nemščina. Zarad tega črteža sta se sprla quondam laška matadorja, dr. D. in dr. P. Vsled ostrega Pajerjevega protesta v deželnem odboru je došlo od merodajne osebe pri ministerstvu uka našemu deželnemu glavarju pismo, katero pravi, da ministerstvu ni nikoli na misel prišlo, oni načrt vpeljati. Pretekli teden pa je došel načrt, kakor ga je bil izdelal g. vadnični ravnatelj, potrjen nazaj in se bo začel že letos izvrševati!! Sicer pa ni samo Gorica na Primorskem tako srečna, da gospodje v Beču za-njo skrbé, pritisnili so na očetovske svoje prsi tudi Isterske in Tržaške šole. Povsod se šopiri Wretschkovanje, kajti zdaj je gotovo, da se imamo glasovitemu Štajarskemu kandidatu g. Wretschko-tu za žlahne dari zahvaliti. No, g. Adolf Ficker je šel; kaj, ko bi poslali velemogočnega Wretschko-ta na njegovo mesto?! — Naši Lahji so se začeli vendar le tudi gibati za volitve. Kandidatura vrlega grofa Pace-ta stopa v velikem posestvu čedalje bolj na dan; za-nj bi glasovali tudi vsi Slovenci. Tako bodo slovenski trgi tudi za grofa Fr. Coronini-a morali glasovati, ker svojega kandidata postaviti ne morejo. V Gradišči so imeli laški veliki posestniki te dni posvêt; nadejam se, da so se izrekli za Pace-ta. Dr. Pajer je imel poslednje dni še prav malo privržencev. — Naš mestni župan grof Karol Coronini se je določno še enkrat odpovedal županstvu in starašinstvu; 20. dne t. m. bode volitev novega župana. — Novega vina ne smejo točiti v mestu do 11. dne novembra (poprej je bilo to prepovedano samo do 15. dne tega meseca). — V Trstu imamo novega deželnega šolskega nadzornika za —? gosp. Ant. Klodić-a. Čudna prikazen to! Še nikoli nam ni vlada sè svojim protipostavnim ravnanjem tako ustregla, kakor z Winklerjem in Klodićem. Škoda, da ni tudi obema imenovanima tako ustrezno, kakor deželi. Hudobni jeziki čenčajo, da se je gosp. svetovalec Winkler le zato moral iz politiškega status-a umakniti v status ministarstva za bogočastje in uk, da je pripravil prostor ne davno imenovanemu novemu namestništvenemu svetovalcu R. — Kdo ve, ali ne delajo gospodje v Trstu računa brez krčmarja?!

Trst. (Oznanilo c. k. telegraf. vodstva.) Pri vseh brzojavnih postajah se dobivajo s 50 krajc. kolekovane tiskanice za dopisavo v domači državi, katerih raba ima to dobro, da ni potreba prilepljati mark na poslanice. Pristavlja se še, da se take tiskanice, če so se pokvarile, smejo zamenjavati z novimi, ako se marka ni onesnažila.

Iz Loške doline. — Dovolite, drage nam „Novice“, da tudi iz naše doline priobčimo svetu našo letošnjo letino. Znano je, kakim nadlogam je podvržena sploh naša dolina zaradi poljskih pridelkov. Velika povodenj po vsakem dolgem deževju potopí in vniči mnogokrat naše pridelke; letos pa je vrh tega prišla poleti še velika suša, ki je nam formentin (turšico) tako zadržala, da je celó majhne štoke (šterže) naredila, a še ti so večidel prazni ostali. Tako se je godilo tudi s fižolom. Edino proso in oves sta se dobro sponesla. Al tudi na ta pridelek prišla je huda nevihta. Neki nesramno predrzni Nimrod, ki se dela za prijatelja kmetovalcev, je

skor dan na dan, brez ozira na lovske postave, zane-marjaje svojo službo, v svojih brentastih škornjih s tremi psi vsa naša prosa in ovse prebredel, z namenom, kako prepelico, 5 do 10 soldov vredno, ubiti ter nam je sè svojo zabavo na mernike pridelkov pokvaril. Pri njegovih dobri službi, ki na naše žepe pritiska, mu je pač mogoče dobro pečenko si kupiti — brez poškodovanja naših poljskih pridelkov! — Druga leta smo pridelali tepek in češpelj na cente, letos jih ni prav nič! Mi smo prisiljeni iskati živeža po tujih deželah, — a lovec, ki nam naše poljske pridelke teptá, se nad pečenko masti! Je to prav, ka-li?

Košana 5. okt. n-n. — „Pač prava reva je to“ — reče slepi berač svojemu hromovemu tovaršu — „tu imam dve zdravi nogi in bi si lahko ljubega kruhka v obilosti sprosila, pa kaj mi pomagasti nogi, če ne vidim in tedaj tudi iti ne morem.“ „Pravo imaš“ — odgovori mu hromovi tovarš — „pa tudi meni se boljša ne godí. Jaz imam sicer zdrave oči, pa kaj mi koristijo? Nogi sti za nič, tedaj si tudi težko kaj sprosím.“ „Kako pa bi bilo“ — pravi slepec — „ako bi midva v španoviji beračila? Kupiva si voziček in osla, potem pojde najino rokodelstvo izvrstno izpod rok. Jaz te bom vzdigaval na voz, ti boš vozaril in tako se popeljeva prav prilično od vasí do vasí.“ „Zvita buča si res!“ — reče hromovi — „tvoj predlog mi je prav po vseči, precej drugi teden začneva na ta način beračiti.“ — In tako se je tudi zgodilo. Al slepec ni kaj preveč zadovoljen z voznikom, ki svoji novi umetnosti še ni dosti kos, zatoraj mu vedno očita, da prepočasi vozari in beračija škodo trpi. Slednjič prideta do strmega klanca; ubogi osel vleče na pretrganje, da bi do vrha pricizal svoja gospodarja. Slepec čuti, da voz le počasi se naprej premikuje, zatoraj se čedalje bolj prepíra s tovarišem. Ta obdelava z bičem ubozega sivca na vso moč, — dolgouh potegne s skrajnimi silami naprej, tako da se obe „štrangi“ potrgasti, voz pa jo vlije kakor zdivjan nazaj doli po klanecu.

„Alo! tako je prav!“ zakriči slepec ves vesel, čujé, kako voz strašansko ropoče, in misleč, zdaj jo gré jaderno naprej.

Ta povest je živa podoba sedanjega „napredka“ (?), precartane liberalne dôbe; pa ne da bi kdo mislil, da so naši liberalci dolgouhi pri tej beraški kripi, nič manj kot to! Tudi ne rečem, da je „napredok“ (?) sedanjega časa hromov; — da ga imam pa za slepega, mi nihče ne bo jemal za zlo, ker mislim, da je ta „napredok“ že brez glave, tedaj tudi brez oči na svet prišel. Tu ti sedí, ljubi bralec, slepi liberalizem v kripci, hromov duh časa pa vozari. Kdo je osel pri tem beraškem vozičku, lahko sam uganeš; — zadosti, dolgouh vleče na vso moč naprej, vsi konopci popokajo, in ko voz v divjem teku nazaj doli drdrá, misli slepi „napredok“, da gré naprej in vès navdušen kriči: „Alo, tako je prav!“

Žalibog! da gré z vsim našim stanjem že zdavnej tako na vzdol. Liberalna „Laibacherica“ piše 2. dne t. m. prec na prvi strani tako-le: „Das Volk ist in religiöser Beziehung ungläubiger, dagegen politisch reifer geworden; das Volk verfolgt in der Neuzeit mehr irdische, greifbare, als auf jenseits vertröstende noch unbekannte Zwecke...“ Ona tedaj spoznava — in z veseljem — da je ljudstvo neverniše postalo. Da je pa — se ve da zaradi tega — politično bolj zrelo, to je treba še le dokazati. Ali je morda to politična zrelost, ako pustí ljudstvo se za nos voditi liberalizmu, bodi si „Tagblattarski“ ali „Narodo-tedenski“ ali kak drugi? Ali je to politična zrelost, da so se nekateri od liberalcev naučili z blatom ometavati sv. vero, njene naprave, poštene možake slovenskega naroda in

njemu zvesto duhovščino?? „Laibacherica“ nam tu pokaže merilo politične zrelosti: čem nejeverniši je ljudstvo, tem bolj politično zrelo. Izvrstna logika! Najnejeverniši ljudje so gotovo vsi potepuhi in take baže ljudje, zlasti po velikih mestih, ki nikdar od Boga še slišali niso in imajo manj vere od neumne živine, ti morajo tedaj najboljše politično zreli biti, marsikdo za — vislice! Vzemi ljudstvu vero, in kaj imaš potem? Ne več ljudstva, ampak besno drhal, ki divja zoper Boga in vlado, ki slednjič samo sebe razmesari in ugonobi.

Drago slovensko ljudstvo! Vidiš li zdaj dolgouhe, ki na vozu peljajo laži-napredok? — ali čuješ, kako slepi liberalizem tuli: „Alo, zdaj je prav!“ — To so lučnjaki ti liberalci! toliko svitlobe okoli sebe sipljejo, da solnčni svit še brljava „lešerba“ proti njimi ni! — Kedar jim hoče kdo oči izbrisati, kričijo, kakor da bi jih kdo iz kože drl; — pri sedanjih volitvah zoper grofa Hohenwarta. Dunajski liberalci se Hohenwarta bolj bojijo od h....., slovenske lučnjake pa kar neka mrščalica stresne po vseh udih, da le čujejo njegovo imé. Zatoraj ga vedno pitajo z „nemškim“ grofom, čeravno ga nemški liberalni časniki zovejo: „den ärgsten Feind des Deutschthums“ (najhujega sovražnika nemštva). Nesramni „Tednik“ tudi laže, kakor da bi lešnjike grizel, da se Košanski kmetje še dobro spominjajo robute in desetine, ki so mu jo morali dajati, in da ta spomin ni sladek. Nesramni lažnik in satanski obrekovalec! Ko je grof Hohenwart Rovanjško grajščino v last dobil, bila je robuta in desetina že davno odpravljena; al plašarski „Tednik“ si misli: „le predrzno obrekuj, nekaj bo že obviselo!“ — Prepričan sem, da pošteni Notranjci ne bodo se dali zapeljati sleparskemu laži-liberalizmu, da jih kot osle vpreže v svoj beraški voz, na katerem se neprestano na vse grlo dêre: „Alo! tako je prav!“ Če bi pa nekateri Notranjci vendar liberalcem šli na limanice, kakor nespametni gimpeljni, kakoršno plačilo bodo za to prejeli? — Sramoto in strašansko škodo na vse strani. Kakošna bo plača liberalnih zapeljivcev? — Prokletstvo celega slovenskega naroda. In kakošna slavo bodo želi? — Herostratovo ali pa, če jim je ljubša, — Vuk Brankovičevo!

Iz Pivke 9. okt. — „Slov. Narod“ je z veliko trobento po svetu razglašal v telegramih zmago „Mladoslovencev“ pri volitvah volilnih mož. Da bralci „Novic“ nekoliko pozvejo, kako in kaj je v tej stvari resnice, kaj laži, naj jim danes nekoliko poročam. Kar se je pri nas na Pivki godilo, sem sam slišal in videl, v Bistrici nisem bil sicer pri volitvah, pa pravil mi je vse prijatelj, ki je bil sam volilec, zatoraj imam vse iz popolnoma zanesljivega vira. — V Slavinski in Košanski fari so volitve menda „Narodovcem“ ugodne vsled neizmerne agitacije nekaterih železniških uradnikov in drugih Vošnjakovcev, ki so — da rabim „Narodov“ izraz — uboge kmete, kakor kaline na limanice lovili. Vendar je pa med izvoljenimi nekaj takih, ki so popred gosp. Mlakarju roko dali, da bodo za grofa Hohenwarta glasovali. Ti bodo menda toliko možki, da dano besedo držijo. Zato mislimo, da je „Narod“ tukaj prezgodaj triumfiral. — Na spodnji Pivki v Zagorju in v Knežaku je zmaga popolnoma na strani Hohenwartovi; od tukaj smo zastonj kakega telegrama v „Narodu“ iskali, g. Zabred je — molčal! V Trnovem, v Bistrici in v Jablanici so zmagali Vošnjakovci, vendar tudi tukaj je 5 mož kmečkega stanú med 11 voljenimi, o katerih še ne verjamemo, da se bodo dali na limanice vjeti Trnovskemu gosp. J. I kdo pa je vendar ta gosp. J., ki ima toliko vpliva

do Trnovskega ljudstva? Potrpi malo, dragi bralec, kmalu ti odgovorim na to vprašanje. Agitacija od strani „Narodovcev“ je bila v Bistriški dolini neizrečena. Tukaj — si je mislil „Narod“ — je za-me terên, tukaj imam največ brambovcev. Pisarilo, lagalo in obrekovalo „klerikalce“ in „klečepłaze“ se je iz Trnovega v „Narod“ toliko, da se je vsakemu poštenemu človeku gnjusilo to sodrgo prebirati. Zraven so pa junaki pošteno ljudstvo ustmeno na vse kriplje obdelovali in nagovarjali, letali od vasí do vasí, od krčme do krčme. Posebno na dan volitve so čakali ljudi, od enega do drugega letali, jim lističe v roke potiskali, „Narod“ prebirali, duhovne in druge možake, ki niso bili na njih strani, grdili, kmetom pri volilni mizi na uho volilce šepetali, razgrajali, zabavljali, z eno besedo: počeli in obnašali so se ti „Narodovi“ junaki kakor obsedeni. Le „tem junakom“ se ima „Narod“ zahvaliti, da je nekoliko volilcev njemu vdanih voljenih bilo. Kedo pa so ti hrabri „Narodovi“ brambovci? Poslušaj bralec, in čudi se temu, da jim je šlo ono pošteno ljudstvo na limanice! Prvi je neki V—, ki je moral pred par tedni svoje posestvo na Premu prodati in se v Bistrico preseliti, zato, ker se ni upal po „Zdravi Mariji“ sam in brez revolverja izpod strehe, zato, ker se je bal, da ne bi ga kedo napadel. Tako ga je ljudstvo Premsko ljubilo, — zakaj? to mora on sam vedeti. On zna umetnost, kako kmetu za malo goldinarjev posestvo prodati, kakor je nekemu dolžniku na Pivki storil, kateremu je bil par goldinarjev posodil. — Drugi „junak“ Narodovski je neki S—, ki je pred par mesecev na kant prišel; — koliko so pri njem dobička imeli, znali bi Vam nekteri Ljubljančani in dr. Costa povedati. — Tretji brambovec je neki Šk. J., možák od pete do glave. Imel je on — tako se pri nas pripoveduje — dobro službo pri materinem bratu na Reki. Zakaj je bil ujec tako trdosrčen, da ga je iz službe odpravil in v Reškem časniku oklicati dal, je gosp. Škendru znano; bralci „Novic“ pa naj ne bodo preradovedni. Prišel je Škender domú, skrival se je dolgo človeškim očesom, in ko se mu je tudi materna prodajalnica zaprla, se je zvezal s tistimi, katere je pred po „Narodu“ obiral z gosp. Fadigucem in drugimi; začel je v „Narod“ pisariti in za mladoslovence zoper Hohenwarta agitirati. Do sedaj je saj s temi agitacijami kaj opraviti imel; kaj bo sedaj počel, ko bodo volitve pri kraji, nam ni znano. Bo pa zopet „Luftkommissär“, kakor sem ga slišal v Trnovem od nekega nemčurja imenovati. Kako da se je dalo ubogo ljudstvo tako premotiti, da ga je volilnega moža izbralo, tega ne moremo razumeti! — Četrti in najhujši junak je devetnajstletni bledolični pobalin, ki še — če se ne motimo na Dunaji — šolske klopi zaseda. To je on, ki podpisan Sl. J. (Slovenski Janičar) v „Narodu“ naše najboljše može zasramuje. Siromašni deček bi bolje storil, da bi bral, in se pisave učil, kakor da se kratkočasí z dopisi v „Narod“. Kako je sicer pošteni Ličan v tako družbo prišel ter iz „klečepłaza“ postal zagrizeni liberalni „Narodovec“, ne moremo razumeti. On je našemu Česniku iz Drskoveč izročil dr. Razlagov plakat do volilcev z besedami: „Hohenwarta ne smemo voliti“. Milujemo ga, da je po svaku Zabredu pregorjen med „Narodovce“ zabredel!

To Vam so, častiti bralci „Novic“, naši junaci „Narodovci“. Njim naj dr. Razlag roke poljubi, če bode izvoljen. — H koncu spisa moramo vendar še odkritosrčno povedati to, da je tudi častito duhovstvo samo nekoliko krivo, da nam volitve niso popolnoma po želji izšle. Gospodje duhovni imajo, hvala Bogu, še vedno mnogo vpliva do slovenskega ljudstva, pa premalo so — z malimi izjemami — ta svoj vpliv zdaj porabili, premalo delali. Je tu in tam gospod, ki je

mного obetal, pa malo storil, in drugi, ki je popolnoma križema roki držal. Posebno v Bistrici smo se nadjali, da bode znani rodoljub in pisatelj gosp. B. kaj več opravil. Gospodje, ne spite, ko Vam sovražnik ljuliko med pšenico seje!

Pivčan.

Iz Notranjskega. (O volitvah volilnih mož) nam ni mogoče, vseh dopisov na drobno natisniti; naj tedaj iz vsacega posnamemo jedro. Da je dr. Razlag kandidat vladni, se je pokazalo prav očitno pri volitvi v Planini; ondi je vsih 10 ces. kralj. uradnikov (okraj. glavarstva, sodnije in davkarije) volilo take volilne može, ki ne bodo volili Hohenwarta, ampak Razlaga; 10 uradnikov pa je 1/6 prvotnih volilcev. — V Vipavi se je na čelo vstopil dr. Spazzapan, to je, oni spašni mož, ki slovi zdaj za velicega nemškutarja, kakor je nekđaj slovel za narodnjaka; ker pa je dr. Spazzapan z vira glava in mu je znano, da „v sili hudič tudi muhe zoblje“, se je proti Hohenwartu združil z „mladoslovenci“, da bi vničil „farški“ vpliv. — Da v Senožečah glasoviti véliki nemškutar učitelj Demšar dela za Razlaga, to samo že je dokaza dovolj, da je dr. Razlag tudi kandidat nemškutarjev, da je Demšarju kaplan Zagorja in z „desetino in tlako“ pritrkoval, no, to kaže, da ima Razlag tudi „strahove pred letom 48.“ za-se. V Trnovski županiji je zmagala šestorica mladoslovenska proti Hohenwartu, čeravno v celi županiji ni 5 mladoslovencev, pa kako? — v družbi nemčurski! Tu je na pritrgranje delal, letal, lagal neki možicelj in vjel je lahkoverne ljudi na limanice, in na dan volitve se je s svojim komparom vstopil na desno in levo vsacemu volilcu, da sta mu narekovala imena „svojih“. Tako je v krajih Notranjskih, ki peljejo na trg v Trst. Vsa druga je v zdravih naših hribih; tako so vsi volilci v županiji spodnje Idrije, v Žirovem, v Vojskem itd. vse enoglasno za Hohenwarta. Volilni boj bo po takem hud, ker so se vladni može, mladoslovenci in nemškutarji proti Hohenwartu združili za Razlaga.

Iz Ljubljane. — Jutri začno kmečke naše občine volitev državnih poslancev. Najhujši volilni boj bode na Notranjskem, kjer so se zoper grofa Hohenwarta, ktereга se centralisti in ustavoverci na Dunaji najbolj bojè, mladoslovenci združili z nemškutarji in uradniki. Hohenwart je za srečo različnih narodov in dežel Avstrijskih tako važen mož, da celó „Politika“ v Pragi in „Obzor“ v Zagrebu svarita mladoslovence in jim kličeta: ali ste ob pamet, da po Razlagu zapreke stavite izvolitvi Hohenwartovi?! Imé Hohenwartovo — piše „Obzor“ — že samo pomeni najmogočnejši program. „Imé Razlagovo z vsemi svojstvi nališpano, tudi ne od daleč v važnosti ne doseže imena Hohenwartovega.“ To in še veliko več pišeta vnanja časnika na slavo Hohenwarta s tako gorko besedo, da, če bi mogoče bilo, moral bi pri nas vsak volilen okraj voliti grofa Karola Hohenwarta, ki je po rodu naš rojak.

— (Iz seje deželnega odbora 3. in 10. okt.) Na poročilo šolskega vodstva je deželni odbor 2 dijakoma zaradi njune telesne nezmožnosti vžitek deželnih štipendij za sadje- in vinorejsko šolo na Slapu odtegnil in ti štipendiji Antonu Volku iz Slapa in Štefanu Hočevanju iz Stranske vasí na Dolenjskem podelil. — Službo porodničarce (babice) v deželni porodnišnici in šoli za babice je deželni odbor podelil z diplomo izučeni babici Pavlini Ulagi iz Ljutomera. — Za prihodnji dveletni šolski tečaj deželne gozdarske šole v Šneperku, ki se začne 15. t. m. — so z vžitkom deželnih štipendij sprejeti v imenovano šolo sledeči mladenci, namreč: Janez pl. Kapus iz Kamne gorice, Lorenec Pleško iz Kozarij, France Zajec iz Ljubljane,

Marcel Vogl iz Save pri Jesenicah, Josip Novak iz Ljubljane, Ludovik Šantl iz Ljubljane, Šeringer Anton iz Crnomlja in Janez Kolbezen iz Crnomlja. — Za pogorelce v Biški vasi se je dovolilo 400 gld. podpore iz deželne zaklada. — Dajanje hrane za posilno delalnico se razpiše. — Županstvom Metliškega okraja se naznani, da je ministerstvo pravosodja učinilo, da bode c. kr. notár iz Kočevja vsaki mesec od 8. do 14. dneva uradoval v Metliki, ker v Metliki in v Crnomlju ni še nobenega notarja. — Določbam deželne odbora v Galiciji, kjer ste tudi deželni najdenišnici v Lvovu in Krakovem odpravljeni, je deželni odbor Kranjski zarad postopanja z nosečimi ženskami v vsem pritrdil. — Poročilo županstva Cerkniskega o izvolitvi 5 zaupnih mož za posredovalce pri prepirih med strankami se je vzelo na znanje. To je prva občina, ki se je poprijala te nove postave, o kateri ravno zdaj „Novice“ pišejo.

Izvoljeni posredovalci za Cirknisko občino so sledeči: Andrej Milavec, posestnik v Cirknici, Anton Krašovec, posestnik v Dolenji vasi, Janez Milavec, posestnik v Cirknici, Jožef Premrov, posestnik v Martinjaku, Jernej Debevec, posestnik v Begunjah.

— (Preskušnje učencev živinozdravniške in kovaške šole) so prihodnji pondeljek, torek in sredo. — Novo šolsko leto v tej šoli se začne 15. dne prihodnjega meseca novembra. Prihodnji „Oglasnik“ pové več o tem.

— (Prečastiti naš gosp. Pirc), mnogozasluženi misijonar v Ameriki, 88letni starček, se je nedavno povrnil v svojo domovino nazaj, kjer hoče ostati, dokler zivi. Kakor slišimo, bode prebival v Kamniku. Dobro došel prvi učitelj umne sadjereje Kranjske!

— (Prvi list političnega časnika „Slovenec“ za poskušnjo) je prišel včeraj na svitlo. Že ima blizo 1000 naročnikov. To kaže, kako potreben nam je čeden, političen list, ki bode zdaj trikrat na teden, ob novem letu pa izhajal vsak dan.

— Dr. Bučar je iz Novega mesta prestavljen v Kočevje, na njegovo mesto pa pride dr. Böhm iz Kočevja. Ali je to iz „Dienstesrücksichten“ ali — drugih?

— (Družba za podporo malopremožnih preparandov) se je osnovala v Ljubljani. Namen je izrečen v tem naslovu; potrebnim in marljivim preparandom lepe obnaše se iz družbinega zaloga daje šolsko orodje in v posebnih potrebah tudi denarna pripomoč. Kdor hoče ud biti tej družbi, plača 10 gold. enkrat za vselej, ali pa vsako leto najmanj 1 gold. Posebna pravila razkladajo bolj na drobno razmere te hvale vredne družbe, kateri prvomestnik je ravnatelj preparandije gosp. Blaž Hrovat.

— (Ponarejevalci bankovcev.) V pondeljek 6. oktobra se je začela pri deželni sodnji Ljubljanski konečna obravnava zoper sledeče osebe, ki so zatožene, da so krivi hudodelstva ponarejenja bankovcev: 1. Jože Veber, posestnik iz Boltije pri Litiji, oženjen, oče 3 majhnih otrok; 2. Anton Rus, železniški čuvaj pri Litiji, in 3. njegova žena Mica Rus s 7 otroci; 4. Lorenc Zupančič, oženjen iz Trate pri Litiji, oče nepreskrbljenih otrok, in 5) Mica Juvan, 26 let stara, žena poštarja v Litiji. Mica Cirar, tudi zatožena enakega hudodelstva, je v preiskavi na Žabjeku umrla. — Zatožba dolži Veberja, da je on tiskal na ploši bankovce po 10 gold. in da je naredil železno „mašino“, — da je on dajal ponarejene bankovce drugim, — da je on sploh vodja bil vsega tega podvzetja; Veber sam tají vse od konca do kraja, rekoč, da je nesrečen človek, katerega ljudje po krivem obrekujejo, in da vse priče lažejo, on ne pozná mašine, katero je

videl prvokrat pri sodnji itd., dasiravno priče vse drugače govore. Veber je jako neprijetne postave; med ljudmi je bil „črni“ njegov priimek. (Kon. pr.)

— Včeraj sta A. Grazel in njegova supruga, po vsem mestu znana žena, slovesno obhajala v Frančiškanski cerkvi šestdesetletnico svoje zaročitve. Mož je star 88, žena pa 82 let. Poročena sta bila 13. oktobra 1813. leta. Oba sta zdrava in trdna.

— (Brezplačno podučevanje v glasbi.) Gospod Jurij Schantel, gledališki kapelnik dramatičnega društva in čitalnični pevovodja, bo 20. dan t. m. začel brezplačno podučevati v petji, ob enem pa tudi v igranji na različnih instrumentih, in s tem vabi k obilnemu vdeleževanju. Kdor želi učiti se bodi-si petja, bodi-si igranja na kakem instrumentu, naj se vsaj do prihodnje sotebote med 7. in 8. uro zvečer oglasi v čitalnični pevski sobi (I. nadstropje). Naj se te lepe prilike poslužijo gospodje in gospodičine.

— (Tretja slovenska predstava) dramatičnega društva bode v pondeljek 20. dne t. m. Predstavljala se bode prvokrat nova veseloigra v 3 dejanjih „Gospáki je bila v Parizu“.

— (Nemška zastavica.) Neki nemšk plakat brez podpisov se pošilja po Ljubljani, imenuje se glasilo „mehrerer Laibacher Bürger“ in dr. Razlaga „als Mann des Friedens“ priporoča „den nicht extremen Parteien“ kot poslanca v državni zbor. Vse v tem plakatu nam je zastavica: ali so ti „Laibacher Bürger“ Nemci ali Slovenci? — kako pride dr. Razlag do naslova „der Mann des Friedens“, ki se dá na Notranjskem nasproti Hohenwartu voliti in zato vzrokuje ondi tak volilen nemir, ki ga pri nas nikdar ni bilo?

 Prijatelje naše prosimo brž nam naznaniti izid volitev 16. dne t. m.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Nastopil je čas volitev povsod; vse zdaj le čaka, kako se izvršijo. — Cesar nemški pride še Dunajsko razstavo ogledat, ki se zapre konec tega meseca z 12 milijoni gold. manj dohodkov kakor stroškov. — Konservativna stranka velicnih posestnikov na Českem je oklicala, da noče voliti v državni zbor poslancev. — Republika Francoska se pomikuje k svojemu koncu; nekateri časniki so bleknili, da jej v Pariz pride Garibaldi na pomoč, poklican od bivšega njenega predsednika Thiers-a; al vse to je prazna govorica. — Nekatera znamenja kažejo na to, da Bosniške homatije vendar utegnejo sprožiti kako diplomatično prasko med vladami. Turk ne popusti svojega tiranstva do ubozih Bosnjakov.

— 10 štipendij za učence iz risanja (Zeichnen) je ministerstvo nauka razpisalo zato, da se sčasoma pridobi več učiteljev iz risanja na gimnazijah in realkah; štipendije so po 300 gold. za 3 leta. Kdor hoče tako štipendijo dobiti, mora biti vsaj 17 let star, je moral dovršiti vsaj nižo gimnazijo ali nižo realko, in kazati, da je v risanji že toliko izurjen, da že v 3 letih lahko postane učitelj risanja. Prošnje se do 15. oktobra vlagajo na Dunaj pri: „Direktion der Kunstgewerbeschule des k. k. österr. Museums, Wien, Stubenring“.

Žitna cena

v Ljubljani 11. oktobra 1873.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 20. — banaške 7 fl. 45. — turšice 4 fl. — soršice 4 fl. 20. — rži 5 fl. 20. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. — ajde 3 fl. 80. — ovsa 2 fl. — Krompir 1 fl. 90.